

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 4 czerwca 2024 r.

Poz. 4176

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.445.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 29 maja 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXVI/809/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Orzeskiej Rady Seniorów w części obejmującej:

- § 17 ust. 4 zd. 2 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 5c ust. 5 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, dalej jako „ustawa”.
- § 21 ust. 9 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 5c ust. 5 ustawy.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 kwietnia 2024 r. Rada Miejska podjęła uchwałę Nr LXVI/809/24 w sprawie powołania Orzeskiej Rady Seniorów. Statut Orzeskiej Rady Seniorów stanowi załącznik do przedmiotowej uchwały, dalej jako „Statut”.

W podstawie prawnej uchwały powołano m.in. art. 5c ust. 2, 2a pkt 2 i ust. 5 ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 30 kwietnia 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona niezgodna z prawem.

Na mocy art. 5c ust. 4-5a ustawy:

4. Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

4a. Członkowi gminnej rady seniorów biorącemu udział w posiedzeniach gminnej rady seniorów lub w zorganizowanym wydarzeniu, na którym reprezentuje on gminną radę seniorów, mogą być zwracane, na jego wniosek, poniesione koszty, w tym koszty przejazdu na terenie kraju związane z udziałem w posiedzeniu gminnej rady seniorów lub w zorganizowanym wydarzeniu, na którym reprezentuje on gminną radę seniorów, na podstawie dokumentów, w szczególności rachunków, faktur lub biletów, potwierdzających poniesione wydatki lub informacji o wysokości poniesionych kosztów przejazdu samochodem.

5. Rada gminy, tworząc gminną radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności:

- 1) tryb i kryteria wyboru jej członków,
- 2) zasady i tryb jej działania,

3) *długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja rady gminy, na terenie której funkcjonuje ta rada,*

4) *zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków,*

- *dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków gminnej rady seniorów.*

5a. *Jeżeli rada gminy zadecydowała o zwracaniu kosztów, o których mowa w ust. 4a, w statucie, o którym mowa w ust. 5, określa się zasady zwrotu tych kosztów, w tym ich maksymalną wysokość podlegającą zwrotowi.*

W § 17 ust. 4 Statutu Rada postanowiła, iż: *W miejsce odwołanego członka Rady wchodzi kolejna osoba, która w wyborach uzyskała kolejno największą liczbę głosów i podtrzymuje wolę pracy w Radzie. Jeżeli taką samą liczbę głosów uzyskały co najmniej 2 osoby, decyduje losowanie, które zarządza i przeprowadza Przewodniczący w trakcie posiedzenia Rady. Jeżeli w protokole z wyborów nie ma kolejnych osób, Rada do zakończenia kadencji działa w mniejszym składzie.*

W ocenie organu nadzoru powyżej przytoczona regulacja w sposób istotny narusza przepis art. 5c ust. 5 pkt 1 ustawy. Sposób wyłaniania radnych rady seniorów został wskazany przez ustawodawcę na gruncie ww. przepisu. Powołany przepis stanowi, że statut rady seniorów określa tryb i kryteria wyboru jej członków. W związku z powyższym, posłużenie się pojęciem „wybór” należy rozumieć jako wyłonienie członka jakiegoś organu w drodze głosowania. Powyższe względy wskazują, iż nie ma podstaw do wprowadzenia w uchwale, innych uregulowań, w tym desygnowania lub losowania.

W ocenie organu nadzoru, powyżej opisane uchybienie w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa, skutkujące koniecznością stwierdzenia nieważności § 17 ust. 4 zd. 2 Statutu.

Zgodnie z § 21 ust. 9 Statutu Rada postanowiła, iż: *Pozytywne rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w ust. 8 uzależnione jest w szczególności od posiadania środków finansowych w budżecie miasta.*

W ocenie organu nadzoru brak jest podstawy prawnej do wskazywania, iż pozytywne rozpatrzenie wniosku jest uzależnione od posiadanych środków finansowych w budżecie. Skoro bowiem Rada zdecydowała się ustalić zasady zwrotu kosztów poniesionych w związku z uczestnictwem członków Rady Seniorów w organizowanych wydarzeniach, winna zapewnić zabezpieczenie na ten cel środków w wypłaty tych kosztów w budżecie miasta. W przeciwnym wypadku przyznanie zwrotu kosztów miałyby charakter iluzoryczny i wprowadzałyby niepewność w kwestii tego, czy koszty zostaną wypłacone czy też nie. Regulacja § 21 ust. 9 Statutu zatem jest sprzeczna z art. 5c ust. 5 ustawy.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXVI/809/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Orzeskiej Rady Seniorów – w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz